

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

21 januari 2000

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 192 en opheffing
van artikel 193 van het Burgerlijk Wetboek**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Jo VANDEURZEN**

INHOUDSOPGAVE

I. Inleiding	3
II. Algemene bespreking	3
III. Artikelsgewijze bespreking	4
IV. Tweede lezing	7

Voorgaande documenten :

Doc 50 **0105/ (B.Z. 1999)** :

001 : Wetsvoorstel van de heer Geert Bourgeois.

002 en 003 : Amendementen.

Zie ook :

005 : Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

21 janvier 2000

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 192 et abrogeant
l'article 193 du Code civil**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
M. **Jo VANDEURZEN**

SOMMAIRE

I. Exposé	3
II. Discussion générale	3
III. Discussion des articles	4
IV. Deuxième lecture	7

Documents précédents :

Doc 50 **0105/ (S.E. 1999)** :

001 : Proposition de loi de M. Geert Bourgeois.

002 et 003 : Amendements.

Voir aussi :

005 : Texte adopté par la commission.

**Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date du dépôt du rapport :**

Voorzitter / Président : Fred Erdman

A. — Vaste leden / Membres titulaires

VLD	Hugo Coveliers, Guy Hove, Kathleen van der Hooff.
CVP	Jo Vandeurzen, Tony Van Parys, Servais Verherstraeten.
Agalev-Ecolo	Vincent Decroly, Fauzaya Talhaoui.
PS	André Frédéric, Thierry Giet.
PRL FDF MCC	Jacqueline Herzet, Charles Michel.
Vlaams Blok	Bart Laeremans, Bert Schoofs.
SP	Frederik Erdman.
PSC	Joëlle Milquet.
VU&ID	Geert Bourgeois.

B. — Plaatsvervangers / Membres suppléants

Yolande Avontroodt, Stef Goris, Pierre Lano, Fientje Moerman, Geert Versnick.
Simonne Creyf, Yves Leterme, Trees Pieters, Joke Schauvliege.
Anne-Marie Descheemaeker, Mirella Minne, Géraldine Pelzer-Salandra.
Maurice Dehu, Claude Eerdeken, Patrick Moriau.
Pierette Cahay-André, Claude Desmedt, Olivier Maingain.
Gerolf Annemans, Alexandra Colen, Filip De Man.
Erik Derycke, Peter Vanvelthoven.
Jean-Pierre Grafé, Jean-Jacques Viseur.
Danny Pieters, Karel Van Hoorebeke.

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>
DOC 50 0000/000: <i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + het nummer en het volgnummer</i>	DOC 50 0000/000 : <i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif</i>
QRVA : <i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA : <i>Questions et Réponses écrites</i>
HA : <i>Handelingen (Integraal Verslag)</i>	HA : <i>Annales (Compte Rendu Intégral)</i>
BV : <i>Beknopt Verslag</i>	CRA : <i>Compte Rendu Analytique</i>
PLEN : <i>Plenum</i>	PLEN : <i>Séance plénière</i>
COM : <i>Commissievergadering</i>	COM : <i>Réunion de commission</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
Bestellingen :	Commandes :
Natieplein 2	Place de la Nation 2
1008 Brussel	1008 Bruxelles
Tel. : 02/ 549 81 60	Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be	www.laChambre.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be	e-mail : aff.generales@laChambre.be

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens de vergaderingen van 18 december 1999 en 12 januari 2000.

I. — INLEIDING DOOR DE INDIENER VAN HET WETSVORSTEL

De heer *Geert Bourgeois (VU-ID)* legt uit dat zijn wetsvoorstel ertoe strekt een aantal «schoonheidsfoutjes» uit de wet van 4 mei 1999 tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende het huwelijk (*Belgisch Staatsblad*, 1 juli 1999) te halen.

Een eerste incoherentie betreft artikel 19 van voormelde wet, dat artikel 192 van het Burgerlijk Wetboek wijzigt. Deze bepaling neemt een strafbepaling uit het Ancien Régime over die inhoudt dat, bij overtreding van de wet, van de gehuwden een geldboete » naar verhouding van hun vermogen» gevorderd wordt. De wet stelt dus geen minimum noch maximum vast. Bovendien is het niet duidelijk of die willekeurige geldboete ook kan verhoogd worden met de wettelijke opcentiemen.

Een tweede aan te brengen correctie betreft het huidige artikel 193 van het Burgerlijk Wetboek, dat niet gewijzigd werd, terwijl de wet van 4 mei 1999 dit artikel had moeten opheffen. Artikel 22 van voormelde wet heeft namelijk artikel 8 van de wet van 26 december 1891 op, zonder er evenwel rekening mee te houden dat artikel 193 van het Burgerlijk Wetboek overtredingen van dat - ondertussen opgeheven - artikel bestraft.

Een bepaling die opgeheven is kan geen strafbaar gedrag opleveren.

Ten slotte wordt voorgesteld om deze wet gelijktijdig met de wet van 4 mei 1999 in werking te laten treden.

II. — ALGEMENE BESPREKING

De heer *Fred Erdman (SP)*, voorzitter meent dat de inwerkingtreding op 1 januari 2000 niet haalbaar is. Bovendien merkt hij op dat de voorgestelde wetswijziging indirect een strafbepaling is, wat inhoudt dat het meest gunstige regime hoe dan ook moet toegepast worden.

De heer *Bourgeois* kan met deze opmerking instemmen.

De heer *M. Verwilghen, minister van Justitie* deelt mee dat de heer Bourgeois gelijk heeft wat de verwijzing naar art. 8 van de wet van 26 december 1891 be-

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi au cours de ses réunions des 18 décembre 1999 et 12 janvier 2000.

I. — EXPOSE INTRODUCTIF DE L'AUTEUR DE LA PROPOSITION DE LOI

M. Geert Bourgeois (VU&ID) précise que sa proposition vise à éliminer certaines imperfections de la loi du 4 mai 1999 modifiant certaines dispositions relatives au mariage (*Moniteur belge* du 1er juillet 1999).

Une première incohérence concerne l'article 19 de la loi précitée, qui modifie l'article 192 du Code civil. Cette disposition reprend une disposition pénale héritée de l'Ancien Régime qui implique qu'en cas d'infraction à la loi, le procureur fait prononcer contre les époux une amende «proportionnée à leur fortune». La loi ne prévoit donc ni minimum ni maximum. On ne peut en outre dire avec certitude si cette amende arbitraire peut ou non être majorée des centimes additionnels prévus par la loi.

Une deuxième correction à apporter concerne l'article 193 actuel du Code civil, qui n'a pas été modifié, alors que la loi du 4 mai 1999 aurait dû abroger cet article. L'article 22 de la loi précitée abroge en effet l'article 8 de la loi du 26 décembre 1891, sans toutefois tenir compte du fait que l'article 193 du Code civil punit les infractions à cet article - qui a été abrogé dans l'intervalle.

Une disposition abrogée ne peut donner lieu à un comportement punissable.

Enfin, il est proposé de faire entrer la loi proposée en vigueur en même temps que la loi du 4 mai 1999.

II. — DISCUSSION GÉNÉRALE

Le président, *M. Fred Erdman (SP)* estime qu'il ne sera pas possible de faire entrer la loi proposée en vigueur le 1er janvier 2000. Il fait en outre observer que la modification proposée est indirectement une disposition pénale, ce qui implique qu'il faut dès lors appliquer le régime le plus favorable.

M. Bourgeois peut faire sienne cette observation

Le ministre de la Justice, M. Verwilghen, précise que *M. Bourgeois* a raison pour ce qui concerne le renvoi à l'article 8 de la loi du 26 décembre 1891, mais qu'il y a

treft. De minister merkt evenwel op dat die verwijzing dient te worden vervangen door een verwijzing naar het nieuwe artikel 166 van het Burgerlijk Wetboek.

Daar waar de verplichting om het huwelijk in het openbaar en voor de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand te voltrekken voorheen werd opgelegd door art. 8 van de wet van 26 december 1891, wordt deze verplichting voortaan, vanaf 1 januari 2000, opgelegd door het nieuwe artikel 166 van het Burgerlijk Wetboek.

De strafbepaling is dus nog steeds nuttig, zij het voor een ander artikel van het Burgerlijk Wetboek met dezelfde inhoud.

De minister meent dat van deze gelegenheid gebruik moet worden gemaakt om een andere rechtzetting door te voeren. Ambtenaren van de burgerlijke stand kunnen, in de gevallen omschreven door de nieuwe wet, weigeren om de akte van aangifte op te maken of om het huwelijk te voltrekken. De belanghebbende partijen kunnen binnen de maand verhaal aantekenen bij de rechtbank van eerste aanleg.

Art. 63 § 4 laatste lid van het Burgerlijk Wetboek verwijst naar de kennisgeving als aanvangsdatum van de verhaaltermijn. Art. 167, laatste lid, van het Burgerlijk Wetboek bevat echter geen verwijzing.

Het is nochtans van het grootste belang voor de rechtszekerheid dat er geen discussie mogelijk is over de aanvangsdatum van de verhaaltermijn. Daarom wordt, naar analogie met het nieuwe art. 63, § 4, laatste lid van het Burgerlijk Wetboek, ook in het nieuwe artikel 167 laatste lid van het Burgerlijk Wetboek een verwijzing ingelast naar de kennisgeving van de weigeringsbeslissing van de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Ten slotte stelt de minister nog een derde aanpassing voor die het gevolg is van de wijzigingen die door de nieuwe wet zullen ingevoerd worden.

Art. 8, 13° van het Wetboek van zegelrechten bevat nog steeds een verwijzing naar de akten van huwelijksafkondiging. Door de opheffing van het systeem van aanplakken is die verwijzing zonder voorwerp geworden.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel geeft geen aanleiding tot bespreking en wordt eenparig aangenomen.

lieu de remplacer ce renvoi par un renvoi au nouvel article 166 du Code civil.

Alors que, par le passé, le mariage devait obligatoirement être célébré en public et devant l'officier de l'état civil compétent en vertu de l'article 8 de la loi du 26 décembre 1891, cette obligation sera désormais prévue, à partir du 1er janvier 2000, par le nouvel article 166 du Code civil.

Il est dès lors encore utile de maintenir la disposition pénale, même si c'est que dans le cadre d'un autre article du Code civil dont le contenu est identique.

Le ministre estime qu'il faut profiter de cette occasion pour procéder à une autre rectification. Dans les cas prévus par la nouvelle loi, les officiers de l'état civil peuvent refuser de dresser l'acte de déclaration ou de célébrer le mariage. Les parties concernées peuvent interjeter appel dans le mois devant le tribunal de première instance.

Alors que l'article 63, § 4, dernier alinéa, du Code civil renvoie à la notification comme date initiale de ce délai de recours, ce n'est pas le cas dans le nouvel article 167, dernier alinéa, du Code civil.

Il est cependant de la plus grande importance, pour la sécurité juridique, qu'aucune discussion ne soit possible quant à la date initiale du délai de recours. C'est la raison pour laquelle, par analogie avec le nouvel article 63, § 4, dernier alinéa, du Code civil, il est également inséré dans le nouvel article 167, dernier alinéa, du Code civil, un renvoi à la notification de la décision de refus de l'officier de l'état civil.

Enfin, le ministre propose encore une troisième adaptation, qui découle des modifications qui seront apportées par la nouvelle loi.

L'article 8, 13°, du Code des droits de timbre contient encore un renvoi aux actes de publication de mariage. Suite à l'abrogation du système de l'affichage, ce renvoi est devenu sans objet.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES

L'article 1er

Cet article ne donne lieu à aucune observation et est adopté à l'unanimité.

Art. 2

De indiener van het wetsvoorstel verwijst naar zijn toelichting.

Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Art. 3

De regering dient amendement nr. 2 in (Doc 50 0105/002) :

«Dit artikel vervangen als volgt :

«Art. 3. — *In artikel 193 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «artikel 8 van de wet van 26 december 1891» vervangen door de woorden «artikel 166».*

VERANTWOORDING

Artikel 193 van het Burgerlijk Wetboek legt een sanctie op in die gevallen waar het huwelijk niet in het openbaar of niet voor de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand wordt voltrokken. Daar waar de verplichting om het huwelijk in het openbaar en voor de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand te voltrekken voorheen werd opgelegd door het artikel 8 van de wet van 26 december 1891, wordt deze verplichting vanaf 1 januari 2000 opgelegd door het nieuwe artikel 166 van het Burgerlijk Wetboek («*De voltrekking van het huwelijk geschiedt in het openbaar voor de ambtenaar van de burgerlijke stand die de akte van aangifte heeft opgemaakt*»).

Het lijkt dan ook aangewezen de huidige verwijzing naar artikel 8 van de wet van 26 december 1891 te vervangen door een verwijzing naar het nieuwe artikel 166 van het Burgerlijk Wetboek. Zoniet kan de indruk worden gewekt dat het voltrekken van een huwelijk zonder te voldoen aan de vereiste van openbaarheid of voor een onbevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand voortaan niet meer wordt gesanctioneerd.».

Het amendement wordt eenparig aangenomen.

Art. 3bis

De regering dient amendement nr. 3 in (Doc 50 0105/002) :

«Een artikel 3bis invoegen, luidende als volgt :

«Art. 3bis. — *In artikel 167, laatste lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden «na de kennisgeving van zijn beslissing» ingevoegd tussen de woorden «binnen de maand» en het woord «beroep».*

Art. 2

L'auteur de la proposition de loi renvoie à son exposé.

L'article est adopté à l'unanimité.

Art. 3

Le gouvernement présente l'amendement n° 2 (Doc 50 0105/002):

«Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 3. — *A l'article 193 du même Code, les mots «l'article 8 de la loi du 26 décembre 1891» sont remplacés par les mots «l'article 166».*

JUSTIFICATION

L'article 193 du Code civil prévoit une sanction dans les cas où le mariage n'est pas célébré en public ou devant l'officier de l'état civil compétent. Alors que l'obligation de célébrer le mariage en public et devant l'officier de l'état civil compétent était prévue auparavant par l'article 8 de la loi du 26 décembre 1891, cette obligation sera imposée à partir du 1er janvier 2000 par l'article 166 nouveau du Code civil («*Le mariage est célébré publiquement devant l'officier de l'état civil qui a dressé l'acte de déclaration*»).

Il semble donc indiqué de remplacer l'actuel renvoi à l'article 8 de la loi du 26 décembre 1891 par un renvoi à l'article 166 nouveau du Code civil. Dans le cas contraire, on pourrait donner l'impression que la célébration d'un mariage ne satisfaisant pas l'exigence de publicité ou intervenant devant un officier de l'état civil qui n'est pas compétent ne serait désormais plus sanctionnée.».

L'amendement est adopté à l'unanimité.

Art. 3bis

Le gouvernement présente l'amendement n° 3 (Doc 50 0105/002) :

«Insérer un article 3bis, rédigé comme suit :

«Art. 3bis. — *A l'article 167, dernier alinéa, du même Code, les mots «suivant la notification de sa décision,» sont insérés entre les mots «d'un mois» et les mots «devant le tribunal».*

VERANTWOORDING

De ambtenaar van de burgerlijke stand heeft vanaf 1 januari 2000 de mogelijkheid om te weigeren de akte van aangifte op te maken of om het huwelijk te voltrekken.

In beide gevallen kan door de belanghebbende partijen binnen de maand verhaal worden aangetekend bij de rechtbank van eerste aanleg. Daar waar het nieuwe artikel 63, § 4, laatste lid, van het Burgerlijk Wetboek uitdrukkelijk verwijst naar de kennisgeving als aanvangsdatum van deze verhaaltermijn, is dit niet het geval in het nieuwe artikel 167, laatste lid, van het Burgerlijk Wetboek. Het is echter van het grootste belang voor de rechtszekerheid dat er geen discussie mogelijk is over de aanvangsdatum van de verhaaltermijn in het geval van een weigeringsbeslissing van de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Het lijkt dan ook aangewezen om, naar analogie van het nieuwe artikel 63, § 4, laatste lid, van het Burgerlijk Wetboek een verwijzing in te lassen naar de kennisgeving van de weigeringsbeslissing van de ambtenaar van de burgerlijke stand.».

Het amendement wordt eenparig aangenomen.

Art. 3ter

De regering dient amendement nr. 4 in (Doc 50 0105/002) :

Een artikel 3ter invoegen, luidende als volgt :

«Art. 3ter. — In artikel 8, 13° van het Wetboek van zegelrechten vervallen de woorden «de akten van huwelijksafkondiging;».

VERANTWOORDING

Artikel 8, 13° van het Wetboek van zegelrechten bevat nog steeds een verwijzing naar de akten van huwelijksafkondiging. Onder het systeem van de huwelijksafkondigingen werd immers een zegelrecht geheven op de aangeplakte afkondigingen. Door de opheffing van het systeem van aanplakking is de verwijzing in het vermelde artikel 8, 13° echter zonder voorwerp geworden. Het lijkt dan ook aangewezen om bedoelde verwijzing naar de akten van huwelijksafkondiging uitdrukkelijk te schrappen.».

Het amendement wordt eenparig aangenomen.

JUSTIFICATION

A partir du 1er janvier 2000, l'officier de l'état civil a la possibilité de refuser de dresser l'acte de déclaration ou de célébrer le mariage.

Dans les deux cas, les parties intéressées peuvent interjeter appel dans le mois devant le tribunal de première instance. Alors que le nouvel article 63, § 4, dernier alinéa, du Code civil renvoie expressément à la notification comme date initiale de ce délai de recours, ce n'est pas le cas dans le nouvel article 167, dernier alinéa, du Code civil. Il est cependant de la plus grande importance, pour la sécurité juridique, qu'aucune discussion ne soit possible quant à la date initiale du délai de recours, en cas de décision de refus de l'officier de l'état civil.

Il semble donc indiqué, par analogie avec le nouvel article 63, § 4, dernier alinéa, du Code civil, d'insérer dans le nouvel article 167, dernier alinéa, du Code civil un renvoi à la notification de la décision de refus de l'officier de l'état civil.».

L'amendement est adopté à l'unanimité.

Art. 3ter

Le gouvernement présente l'amendement n° 4 (Doc 50 0105/002) :

Insérer un article 3ter, rédigé comme suit :

«Art. 3ter. — A l'article 8, 13° du Code des droits de timbre, les mots «les actes de publication de mariage;» sont supprimés.».

JUSTIFICATION

L'article 8, 13° du Code des droits de timbre contient encore un renvoi aux actes de publication de mariage. Sous le système des publications de mariage, un droit de timbre était en effet levé sur les publications qui étaient affichées. Suite à l'abrogation du système de l'affichage, le renvoi de l'article 8, 13° précité est toutefois devenu sans objet. Il semble donc indiqué de supprimer expressément ce renvoi aux actes de publication de mariage.».

L'amendement est adopté à l'unanimité.

Art. 4

De heer Bourgeois dient amendement *nr. 1* in (Doc 50 0105/002) :

«Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

De voorgestelde datum van inwerkingtreding is niet meer haalbaar.».

Het amendement wordt eenparig aangenomen.

III. — **TWEEDE LEZING**
(Art. 72 van het Reglement)

Tijdens de vergadering van 12 januari 2000 werd de geamendeerde tekst voor een tweede lezing aan de commissie voorgelegd.

Art. 2

Om redenen van legistieke aard wordt artikel 2 van de in eerste lezing aangenomen tekst gevormd door het voorgestelde artikel *3bis* (amendement *nr. 3* van de regering, zie *supra*):

«In artikel 167, laatste lid, van het Burgerlijk Wetboek worden de woorden «na de kennisgeving van zijn beslissing» ingevoegd tussen de woorden «binnen de maand» en het woord «beroep».»

Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Art. 2bis

De regering dient amendement *nr. 5* in (Doc 50 0105/003) :

«Een artikel 2bis invoegen luidend als volgt :

«Art. 2bis. — In artikel 170 van het Burgerlijk Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

a) De bepaling onder 2° wordt vervangen als volgt :

«2° De huwelijken tussen Belgen, tussen vreemdelingen en Belgische vrouwen, alsook tussen Belgen en vreemde vrouwen, welke zijn voltrokken door de diplo-

Art. 4

M. Bourgeois présente l'amendement *n° 1* (Doc 105/002) :

«Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

La date d'entrée en vigueur proposée ne peut plus être respectée.».

L'amendement est adopté à l'unanimité.

III. — **DEUXIÈME LECTURE**
(Art. 72 du Règlement)

Le texte amendé a été soumis à une seconde lecture en commission au cours de la réunion du 12 janvier 2000.

Art. 2

L'article *3bis* proposé devient, pour des raisons de nature légistique, l'article 2 du texte adopté en première lecture (amendement *n° 3* du gouvernement, voir *supra*):

«A l'article 167, dernier alinéa, du Code civil, les mots «suivant la notification de sa décision» sont insérés entre les mots «d'un mois» et les mots «devant le tribunal».»

L'article est adopté à l'unanimité.

Art. 2bis

Le gouvernement présente l'amendement *n° 5* (Doc 50 0105/003) :

«Insérer un article 2bis, rédigé comme suit :

« Art. 2bis. — A l'article 170 du Code civil sont apportées les modifications suivantes :

a) Le 2° est remplacé par la disposition suivante :

« 2° Les mariages entre citoyens belges, ceux entre étrangers et citoyennes belges, ainsi que ceux entre citoyens belges et étrangères, célébrés par les agents

matieke ambtenaren of door de ambtenaren van het consulaire korps aan wie de functie van ambtenaar van de burgerlijke stand is opgedragen.»;

b) De bepaling onder 3° wordt opgeheven.».

VERANTWOORDING

De inhoud van het huidige artikel 170 is niet in overeenstemming met het nieuwe artikel 7 van de wet van 12 juli 1931 betreffende op zekere akten van de burgerlijke stand alsmede op de bevoegdheid der diplomatieke en consulaire ambtenaren inzake burgerlijke stand, zoals ingevoegd door artikel 20 van de wet van 4 mei 1999 tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende het huwelijk. Dit artikel 7 laat immers toe dat diplomatieke en consulaire ambtenaren aan wie de functie van ambtenaar van de burgerlijke stand is opgedragen de huwelijken kunnen voltrekken wanneer één van de echtgenoten de Belgische nationaliteit heeft, terwijl artikel 170, 3° van het Burgerlijk Wetboek voor wat de vorm betreft in België als geldig beschouwt de consulaire huwelijken waarbij de echtgenoot Belg is en de echtgenote vreemdeling en niet deze waarbij de echtgenote Belg is en de echtgenoot vreemdeling. Dit leidt tot een situatie waarbij de bevoegde diplomatieke en consulaire ambtenaren in beginsel rechtsgeldig een huwelijk lijken te kunnen voltrekken tussen een Belgische vrouw en een vreemdeling, doch dat deze huwelijken in België naar de vorm niet als geldig worden beschouwd.

De huidige tekst van artikel 170, 3°, bevat bovendien een discriminatie van de vrouw daar waar de geldigheid van de consulaire huwelijken wordt beperkt tot die huwelijken waarbij de echtgenoot Belg is en de echtgenote vreemdeling.

Opdat een einde zou komen aan deze discriminatie van de vrouw, en teneinde te voorkomen dat sommige landgenoten te goeder trouw een huwelijk zouden sluiten waarvan later in België de geldigheid zou kunnen worden betwist, lijkt een aanpassing van artikel 170 van het Burgerlijk Wetboek zich op te dringen.».

De minister van Justitie deelt mee dat dit amendement in de lijn ligt van de andere regeringsamendementen die eveneens technische noodzakelijke correcties doorvoeren.

Om te vermijden dat sommige landgenoten, gelet op de nieuwe bepaling van artikel 7 van de wet die op 1 januari 2000 in werking treedt, te goeder trouw een huwelijk zouden sluiten waarvan de rechtsgeldigheid later in België zou kunnen betwist worden, is het nodig dat artikel 170 van het Burgerlijk Wetboek zo snel mogelijk gewijzigd wordt.

De diensten van de minister van Buitenlandse Zaken hebben dit probleem op 17 december 1999 aan Justitie gesignaleerd. Dat is de reden waarom het niet tijdens de eerste lezing werd opgeworpen.

diplomatiques ou par les agents du corps consulaire à qui les fonctions d'officier de l'état civil ont été conférées.» ;

b) Le 3° est abrogé.».

JUSTIFICATION

Le contenu de l'actuel article 170 n'est pas en concordance avec le nouvel article 7 de la loi du 12 juillet 1931 relative à certains actes de l'état civil et à la compétence des agents diplomatiques et consulaires en matière d'état civil, tel qu'introduit par l'article 20 de la loi du 4 mai 1999 modifiant certaines dispositions relatives au mariage. Cet article 7 permet en effet aux agents diplomatiques et consulaires auxquels les fonctions d'officier de l'état civil ont été conférées de célébrer les mariages lorsque l'un des époux possède la nationalité belge, alors que l'article 170, 3° du Code civil considère comme valables en Belgique, quant à la forme, les mariages consulaires où l'époux est belge et l'épouse, étrangère, et pas ceux où l'épouse est belge et l'époux, étranger. Cela donne lieu à une situation dans laquelle les agents diplomatiques et consulaires compétents semblent pouvoir célébrer, en principe régulièrement, un mariage entre une femme belge et un étranger, alors que ces mariages ne sont pas tenus, quant à la forme, pour valables en Belgique.

Le texte actuel de l'article 170, 3°, du Code civil contient en outre une discrimination envers la femme en ce que la validité des mariages consulaires est limitée aux mariages où l'époux est belge et la femme, étrangère.

Afin de mettre un terme à cette discrimination envers la femme, et d'éviter que des concitoyens contractent de bonne foi un mariage dont la validité pourrait être contestée ultérieurement en Belgique, une adaptation de l'article 170 du Code civil semble s'imposer.».

Le ministre de la Justice précise que cet amendement s'inscrit dans le droit fil des autres amendements du gouvernement visant également à apporter des corrections techniques indispensables.

Afin d'éviter qu'en égard à la nouvelle disposition de l'article 7 de la loi, qui entre en vigueur le 1er janvier 2000, certains concitoyens contractent de bonne foi un mariage dont la validité pourrait être contestée ultérieurement en Belgique, il est nécessaire de modifier l'article 170 du Code civil dans les délais les plus brefs.

Les services du ministre des Affaires étrangères ont signalé ce problème au département de la Justice le 17 décembre dernier. Aussi n'a-t-il pu être soulevé lors de la première lecture.

Het amendement wordt eenparig aangenomen.

Art. 3

De in eerste lezing aangenomen tekst stemt overeen met artikel 2 van het initiële wetsvoorstel.

Art. 4

De in eerste lezing aangenomen tekst stemt overeen met artikel 3 van het wetsvoorstel, zoals geamendeerd en luidt als volgt :

«In artikel 193 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «artikel 8 van de wet van 26 december 1891» vervangen door de woorden «artikel 166».

Het artikel geeft geen aanleiding tot bespreking en wordt eenparig aangenomen.

Art. 5

De in eerste lezing aangenomen tekst stemt overeen met het amendement tot invoeging van een artikel 3ter (amendement *nr. 4* van de regering, zie *supra*). Het artikel luidt als volgt :

«In artikel 8, 13°, van het Wetboek van zegelrechten vervallen de woorden «de akten van huwelijks-afkondiging.»»

Het artikel geeft geen aanleiding tot bespreking en wordt eenparig aangenomen.

*
* *

Het gehele, aldus geamendeerde wetsvoorstel wordt eenparig aangenomen.

*
* *

Ingevolge de talrijke amenderingen dient het opschrift van de aangenomen tekst gewijzigd te worden.

Het nieuwe opschrift luidt :

«Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 167, 170, 192 en 193 van het Burgerlijk Wetboek en van artikel 8 van het Wetboek van zegelrechten»

De rapporteur,

Jo VANDEURZEN

De voorzitter,

Fred ERDMAN

L'amendement est adopté à l'unanimité.

Art. 3

Le texte adopté en première lecture correspond à l'article 2 de la proposition de loi initiale.

Art. 4

Le texte adopté en première lecture correspond à l'article 3 de la proposition de loi, tel qu'il a été amendé, et est libellé comme suit :

«A l'article 193 du même Code, les mots «l'article 8 de la loi du 26 décembre 1891» sont remplacés par les mots «l'article 166».

L'article ne donne lieu à aucune discussion et est adopté à l'unanimité.

Art. 5

Le texte adopté en première lecture correspond à l'amendement visant à insérer un article 3ter (*n° 4* du gouvernement, voir *supra*). L'article est libellé comme suit :

«A l'article 8, 13°, du Code des droits de timbres, les mots «les actes de publication de mariage;» sont supprimés.»»

L'article ne donne lieu à aucune discussion et est adopté à l'unanimité.

*
* *

L'ensemble de la proposition de loi, telle qu'elle a été modifiée, est adopté à l'unanimité.

*
* *

Eu égard aux nombreux amendements, il convient de modifier l'intitulé du texte adopté.

Le nouvel intitulé est libellé comme suit :

«Proposition de loi modifiant les articles 167, 170, 192 et 193 du Code civil et l'article 8 du Code des droits de timbre»

Le rapporteur,

Jo VANDEURZEN

Le président,

Fred ERDMAN